Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27.10.1995, sp. zn. 3 To 508/95, ECLI:CZ:KSOS:1995:3.TO.508.1995.1

Číslo: 45/1996

Právní věta: Předložení nekrytých šeků k vyplacení v peněžním ústavu s vědomím, že na příslušný postžirový účet nebude v brzké době poskytnuto náležité krytí, je jednáním, které má znaky trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák.

Soud: Krajský soud v Ostravě

Datum rozhodnutí: 27.10.1995

Spisová značka: 3 To 508/95

Číslo rozhodnutí: 45

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Podvod

Předpisy: 140/1961 Sb. § 250 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 45

Předložení nekrytých šeků k vyplacení v peněžním ústavu s vědomím, že na příslušný postžirový účet nebude v brzké době poskytnuto náležité krytí, je jednáním, které má znaky trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák.

(Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 27. 10. 1995 sp. zn. 3 To 508/95)

Z podnětu stížnosti okresního státního zástupce Krajský soud v Ostravě zrušil usnesení Okresního soudu v Ostravě ze dne 25. 9. 1995 sp. zn. 10 T 160/95 a okresnímu soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Ostravě podle § 314c odst. 1 písm. a) tr. ř., za použití ustanovení § 188 odst. 1 písm. c) a § 172 odst. 1 písm. b) tr. ř., zastavil trestní stíhání proti obviněné K. K., stíhané obžalobou státního zástupce v Ostravě ze dne 2. 8. 1995 sp. zn. 4 Zt 1038/95 pro skutek kvalifikovaný jako trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1, 2 tr. zák., jehož se obviněná měla dopustit tím, že dne 1. 6., 2. 6. a 3. 6. 1994 v Ostravě, celkem ve třech případech, v úmyslu sebe obohatit předložila v jednotlivých obchodních místech (poštách) vyplněné postžirové výplatní šeky znějící na částku 6000

Kč, ačkoli věděla, že tyto šeky jsou nekryté, neboť zůstatek na účtu činil 200 Kč, výplaty byly uskutečněny, a tímto svým jednáním způsobila Investiční a poštovní bance, a. s., se sídlem v Praze 4, Chodově, škodu ve výši 17 800 Kč.

Své rozhodnutí okresní soud odůvodnil tím, že dospěl k závěru, že v jednání obviněné K. K. není možno spakovat naplnění základní skutkové podstaty podvodu podle § 250 odst. 1 tr. zák., a to zejména z hlediska objektivní stránky tohoto trestného činu. Uvedl dále, že ze strany obviněné došlo k porušení čl. 9 obchodních podmínek pro postžirové účty tím, že vybrala z účtu částku převyšující minimální zůstatek, avšak takový úkon provedla, aniž by uvedla někoho v omyl, případně omylu někoho využila. Obviněná předložila řádně vyplněný výplatní šek bez jakýchkoliv nepravdivých údajů. Pracovnice příslušné pošty měla podle směrnice možnost prověřit výši finančního zůstatku na účtu, což neučinila a finanční hotovost vyplatila. To, že obviněná fakticky neměla na účtu finanční částku, jakou výplatním šekem vybírala, nemůže být podle názoru okresního soudu považováno za kategorii omylů ve smyslu ustanovení j 250 odst. 1 tr. zák., neboť, jak okresní soud dále uvedl, poškozený subjekt o takové skutečnosti věděl. Podle názoru okresního soudu pak jednání jmenované lze podřadit pod ustanovení § 451 a násl. obč. zák. o bezdůvodném obohacení, jako jednání vybočující ze smluvního ujednání, v důsledku něhož došlo k majetkovému prospěchu získanému bez právního důvodu.

Proti tomuto usnesení podal okresní státní zástupce v zákonné lhůtě stížnost, v níž uvedl, že se s odůvodněním napadeného usnesení neztotožňuje, neboť obviněná při založení postžirového účtu byla seznámena s obchodními podmínkami pro postžirové účty, ve kterých je zcela přesně pod body 9) a 29) uvedeno, že majitel účtu je oprávněn disponovat s prostředky na účtu do výše minimálního zůstatku. Podle bodu 29) při výplatách částek do 6500 Kč je pak uvedeno, že vyplácející místo je oprávněno ověřit si možnost výplaty, nejedná se však o povinnost. Vzhledem k tomu, že majitel účtu byl s obchodními podmínkami řádně seznámen a pracovnice vyplácejícího místa nemá povinnost předpokládat, že majitel účtu nejedná v souladu s těmito podmínkami, je tak podle názoru okresního státního zástupce naplněna objektivní stránka trestného činu podvodu podle § 250 odst. 1 tr. záď. Okresní zástupce poukázal na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 26. 9. 1979 sp. zn. 7 Tz 40/79, publikované pod č. 16/1980 sb . rozh. tr., které v tomto smyslu řeší otázku vystavování nekrytých šeků. Domáhal se proto, aby krajský soud napadené usnesení podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Z podnětu podané stížnosti krajský soud přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. všechny výroky napadeného usnesení, jakož i správnost postupu řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost okresního státního zástupce je důvodná.

Závěr okresního soudu, že v jednání obviněné K. K. není možno spatřovat naplnění objektivní stránky trestného činu podvodu podle j 250 tr. zák., je zásadně nesprávný. Důkazy přípravného řízení, na jejichž základě podal státní zástupce obžalobu, potvrzují, že obviněná po založení postžirové-ho účtu s vkladem toliko 200 Kč okamžitě po obdržení tří výplatních šeků, aniž by na účtu provedla jakékoliv další finanční transakce, tedy při vědomí, že na účtu je zůstatek jen 200 Kč, vybrala z tohoto účtu částku 18 000 Kč. Tohoto jednání se pak obviněná dopustila proto, že věděla, že bez ověření v bance je možno na jeden výplatní šek hotově vybrat 6500 Kč. Jak správně okresní soud v odůvodnění svého rozhodnutí také uvedl, podle čl. 9 obchodních podmínek pro postžirové účty je majitel takového účtu oprávněn nakládat s prostředky na účtu do výše minimálního zůstatku. Právě z toho je pak třeba dovozovat, že pracovnice pošty, které je výplatní šek do výše 6500 Kč k výplatě předkládán, vychází zásadně z představy, že předložený šek je finančně krytý. Není na místě argumentace okresního soudu, že obviněná při výběru hotovosti předložila platný a řádně vyplněný šek, když bylo okresním soudem zcela pominuto, že tento šek byl obviněnou předložen úmyslně jako nekrytý. Ve vědomém předložení nekrytého šeku je třeba spatřovat objektivní stránku trestného činu podvodu, jak má na mysli ustanovení § 250 odst. 1 tr. zák. Nedůvodnou je také argumentace okresního soudu, že

příslušná pracovnice pošty měla možnost prověřit výši finančního zůstatku s ohledem na shora uvedené skutečnosti, když podle čl. 14 směrnice pro postžirové účty ověří pracovník možnost výplaty v bance u šeků do výše 6500 Kč jen tehdy, když předložitel vzbuzuje nedůvěru. Nelze souhlasit ani s úvahou okresního soudu, že by bylo možno podřadit jednáni obviněné režimu občanskoprávnímu a posoudit jako bezdůvodné obohacení s odkazem na sankci uvedenou v sazebníku Investiční a poštovní banky, a. s., za nepovolený debetní zůstatek. Jednání obviněné totiž bylo od samého počátku úmyslné a rozhodně se nejednalo o nedbalost spočívající v přečerpání zůstatku účtu, např. v důsledku nedostatečné kontroly, většího počtu finančních transakcí apod. správně pak bylo okresním státním zástupcem poukázáno na rozhodnutí publikované ve sbírce soudních rozhodnutí pod č. 16/1980, podle něhož vědomé vystavování šeků bez existujícího nebo v brzké době očekávaného krytí na sporožirovém účtu je trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák. Nyní jde o trestný čin podvodu podle § 250 tr. zák.

V závěru je třeba také poznamenat, že jednání obviněné K. K. není osamoceno, ale jde o jednání celé skupiny dalších osob jí příbuzných nebo z blízkého okolí jejího bydliště, které stejným způsobem dosáhly na různých poštách v okresech Karviná, Ostrava a dalších vyplacení různých peněžních částek.

Vzhledem k shora uvedeným skutečnostem krajský soud plně přisvědčil stížnostním námitkám okresního státního zástupce a napadené usnesení, které shledal nesprávným a nedůvodným, podle § 149 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušil a okresnímu soudu uložil, aby o věci znovu jednal a rozhodl.